

Politická ekonomie médií

Monika Metykova

m.metykova@sussex.ac.uk; 32153@mail.muni.cz

Kdo? Kde? Kdy?

Sylabus

Studijní materiály

Termíny

Jaká příprava?

- Jeden text týdně – povinná četba – k dispozici v IS studijní materiály. Texty jsou v AJ.
- Jiná příprava:
- **Seminář 9:** Výzkum komodit a mediálních organizací

V tomto semináři aplikujeme své znalosti z kurzu na konkrétní příklady komodit a mediálních organizací nebo korporací. Cílem semináře je objasnit parametry pro závěrečnou seminární práci. Pro tento seminář není zadána žádná nová četba, zamyslete se ale nad vhodnými mediálními komoditami a organizacemi/korporacemi.

Účast

- Všechny materiály jsou k dispozici v IS.
- Pokud se semináře neúčastníte a máte otázky nebo nejasnosti, dejte mi prosím vědět.
- Pokud se neúčastníte dvou setkání, není problém, ale pokud vymeškáte víc, dejte mi vědět a domluvíme se na náhradě.

Jak budou semináře probíhat

- Povinná četba pojednává o klíčových teoriích, často se jedná o shrnutí, v semináři probereme klíčové argumenty a pak je budeme aplikovat. Také nabídnu shrnutí tezí doporučené literatury.
- Budu vás žádat o vyhledávání dat, příkladů apod. v seminárních diskusích v menších skupinách.

Co dalšího?

- Diskuse - kontroverze není problém, ale s respektem
- Pozdní příchod lepší než absence.
- Příklady, zkušenosti, znalosti z jiných předmětů jsou vítané
- Krátké prezentace?
- Citace z textů možné v angličtině
- Uvítám příklady, které jsou relevantní a na které během semestru narazíte mimo akademické povinnosti

Jaké jsou podmínky pro ukončení předmětu?

- Zakončení: předmět je zakončen zkouškou
- Podmínky pro splnění studijních povinností:
 - 1) Vypracování závěrečné seminární práce (70%)
 - 2) Vypracování dílčích rozprav o vybraných klíčových tezích a představitelích politické ekonomie médií (30%)

Závěrečná seminární práce

- Závěrečná seminární práce má dvě části: analýzu komodity (rozsah: 2000 slov, odkazy na literaturu a další zdroje nejsou součástí rozsahu) a profil mediální organizace nebo korporace (rozsah: 1000 slov, odkazy na literaturu a další zdroje nejsou součástí rozsahu).
Odevzdání emailem 11.6. 2023 (maximum 25.6. 2023)
- Podrobné zadání je v sylabu.

Dílčí rozpravy

- Rozpravy: v průběhu semestru studenti vypracují dvě krátké rozpravy:
- medailonek představitele/ky politické ekonomie médií s důrazem na jejich přínos pro tento přístup (rozsah 700 slov bez odkazů na literaturu a další zdroje).
- souhrn klíčových tezí nebo empirických zjištění odborného textu, který je v seznamu doporučené literatury. (rozsah 700 slov bez odkazů na literaturu a další zdroje).

Je možné termíny hýbat?

- Odevzdání je možné domluvit dřív nebo později individuálně, prosím kontaktujte mě ohledně této možnosti. Zkouškové období končí 25.6. 2023

O čem je tento předmět?

- Cílem předmětu je představit studentům optiku politické ekonomie pro studium médií a mediované komunikace. Přístup politické ekonomie je charakterizován studiem sociálních vztahů, především mocenských vztahů, které stojí za produkcí, distribucí a spotřebou zdrojů, v případě tohoto předmětu zejména se zaměřením na komunikační zdroje. Předmět se zaměří na to, jak funguje komunikační podnikání, například jak se komunikační produkty pohybují prostřednictvím řetězce výrobců k velkoobchodníkům, maloobchodníkům a spotřebitelům, jejichž nákupy jsou přiváděny zpět do nových výrobních procesů. Studenti budou také zkoumat politické a ekonomické procesy, které ovlivňují média, jako jsou modely financování a regulační rámce.

Kořeny, teoretické ukotvení atd.

- Později se budeme zabývat filosofickými a historickými kořeny politické ekonomie – Adam Smith, David Ricardo, John Stuart Mill, Thomas Malthus, Karl Marx
- Teď si ale přiblížíme témata z kurzu „zábavným“ způsobem

Pravdivá informace nebo nepravdivá?

- Mladí lidi ve věku 18 – 24:
 1. Konzumují zprávy přes sociální sítě
 2. Patří mezi věkové kategorie, které konzumují nejvíc zpráv
 3. Platí za zprávy méně často než starší generace

Který z těchto výrazů popisuje nový způsob nepravidelného financování produkce mediálních obsahů?

1. Fundraising
2. Crowdfunding – davové financování
3. Paywall
4. Předplatné

Co necharakterizuje tzv. krizi žurnalistiky?

1. Schází původní reportáže, obsahy se replikují
2. Mizí pracovní příležitosti
3. Nejsou noví majitelé
4. Menší počet zdrojů ve zprávách, PR obsahy se dostávají do zpravodajství

Je informace pravdivá nebo nepravdivá?

Digitální technologie

1. Zcela transformují žurnalistické pracovní postupy
2. Činí z obyčejných lidí novináře
3. Nenutí novináře učit se novým dovednostem
4. Umožňují konzumentům zasahovat do profesionálních obsahů

Můžete seřadit mediální organizace od nejstarší k nejnovější?

- BuzzFeed
- The Guardian
- The BBC
- Huffington Post
- The New York Times
- NPR (National Public Radio z USA)
- CNN
- Al Jazeera (English)

Které z těchto filmových studií není v Hollywoodu?

1. Warner Bros.
2. MGM
3. Fox Star Studios
4. Columbia Pictures
5. Universal Studios

V jakém mediálním průmyslu působí tyto organizace?

- EMI, Sony-BMG, Warner, Universal

Kdo je vlastníkem?

- Al Jazeera vlastní vláda Kataru.
- CNN je vlastněna Time Warnerem.
- Disney vlastní Fox News.
- Britská vláda vlastní BBC.

Která z těchto zemí v roce 2022 nejčastěji „vypla“ internet (internet shutdown)?

- Kuba
- Jemen
- Indie
- Čína

Odpovědi

Pravdivá informace nebo nepravdivá?

- Mladí lidi ve věku 18 – 24:
 1. Konzumují zprávy přes sociální sítě PRAVDA
 2. Patří mezi věkové kategorie, které konzumují nejvíc zpráv NEPRAVDA
 3. Platí za zprávy méně často než starší generace PRAVDA

Který z těchto výrazů popisuje nový způsob nepravidelného financování produkce mediálních obsahů?

1. Fundraising
2. Crowdfunding – davové financování
3. Paywall
4. Předplatné

Co necharakterizuje tzv. krizi žurnalistiky?

- 1. Schází původní reportáže, obsahy se replikují
- 2. Mizí pracovní příležitosti
- 3. Nejsou noví majitelé
- 4. Menší počet zdrojů ve zprávách, PR obsahy se dostávají do zpravodajství

Je informace pravdivá nebo nepravdivá?

- Digitální technologie
 1. Zcela transformují žurnalistické pracovní postupy NEPRAVDA (základní postupy jsou stejné)
 2. Činí z obyčejných lidí novináře NEPRAVDA (občané nejsou profesionální novináři)
 3. Nenutí novináře učit se novým dovednostem NEPRAVDA
 4. Umožňují konzumentům zasahovat do profesionálních obsahů NEPRAVDA (zásahy konzumentů jsou omezené)

Můžete seřadit mediální organizace od nejstarší k nejnovější?

- The Guardian 1821
- The New York Times 1851
- CNN 1980
- The BBC 1922
- NPR 1970
- Huffington Post 2005
- BuzzFeed 2006
- Al Jazeera English 2006

Které z těchto filmových studií není v Hollywoodu?

- 1. Warner Bros.
- 2. MGM
- 3. Fox Star Studios (Indie + Walt Disney International)
- 4. Columbia Pictures
- 5. Universal Studios

V jakém mediálním průmyslu působí tyto organizace? **HUDBA**

- EMI, Sony-BMG, Warner, Universal

Kdo je vlastníkem?

- Al Jazeera vlastní vláda Kataru. PRAVDA
- CNN je vlastněna Time Warnerem. Ne, vlastníkem je Warner Bros. Discovery (od 2022).
- Disney vlastní Fox News. Ne, vlastníkem je Fox Corporation.
- Britská vláda vlastní BBC. Ne, BBC je médium veřejné služby.

Která z těchto zemí v roce 2022 nejčastěji „vypla“ internet (internet shutdown)?

- Kuba
 - Jemen
 - Indie
 - Čína
-
- Více zde: <https://www.accessnow.org/internet-shutdowns-2022/#:~:text=India%20implemented%2084%20shutdowns%20in,for%20the%20fifth%20consecutive%20year.>

Než si rozebereme definici, úkol v menších skupinách

Naše “závislost” na laptotech, mobilních telefonech, chytrých hodinkách apod.

Kdo je vyrábí? Jaké jsou jejich podmínky práce?

Jak jsou distribuované? Jaké zdroje jsou potřebné k jejich výrobě?

Jak a kde jsou nejčastěji konzumované nebo používané?

Co se s nimi stane až doslouží?

The Worst Place on Earth: Baogang Steel and Rare Earth complex

In 2009 [China produced 95% of the world's supply of these elements](#), and it's estimated that the Bayan Obo mines just north of Baotou contain [70% of the world's reserves](#).

Zdroj:
<https://www.bbc.com/future/article/20150402-the-worst-place-on-earth>

(Credit: Liam Young/Unknown Fields)

Zdroj: <https://www.latimes.com/world-nation/story/2019-07-28/china-rare-earth-tech-pollution-supply-chain-trade>

Videa k tématu:

BBC:

<https://www.youtube.com/watch?v=tUdqZdFr-w>

Al Jazeera:

<https://www.youtube.com/watch?v=4wPYbSjVrVQ>

CNBC:

<https://www.youtube.com/watch?v=NtNU261NVrg>

Laborers work at the site of a rare-earth mine in Jiangxi province, China, on Oct. 20, 2010. China has denied a report that the government plans to slash export quotas of rare earths next year, seeking to ease international jitters about China's stranglehold on supplies. (Jie Zhao / Corbis via Getty Images)

Co je politická ekonomie komunikace?

Mosco:

The study of the social relations, particularly the power relations, that mutually constitute the production, distribution, and consumption of resources, including communication resources.

Širší definice

- study of control and survival in social life; control = political process (how a society organizes itself, manages its affairs and adapts to change); survival = economic because it involves the processes of production and reproduction.

Co charakterizuje tento přístup?

- HISTORY - social change as historical transformation
- SOCIAL TOTALITY - a big picture of society, totality of social relations that make up the economic, political, social and cultural areas of life
- MORAL PHILOSOPHY - values that help to create social behaviour and moral principles that ought to guide efforts to change it
- PRAXIS - unity of thinking and doing

Adam Smith

- Považovaný za zakladatele politické ekonomie, byl filosofem, morální dimenze v jeho díle.
- <https://www.youtube.com/watch?v=ejRhn53X2M>

Doporučená četba – hlavní teze

Calabrese:

- Koncept morální ekonomie (autorem je E. P. Thompson) uplatnil na globální komunikační práva
- Morální ekonomie je diskutovaná v protikladu k tržní ekonomii a obzvlášť k neoliberálnímu ekonomickému řádu
- Sociologická encyklopedie definuje morální ekonomii jako: obecně sdílený konsensus týkající se předpokladů a očekávání upravujících pravidla [reciprocity](#) v ekon. jednání a stabilizující se v systému [sociální kontroly](#). Pojem *e.m.* vytvořil *E. P. Thompson* jako název alternativy [tržní ekonomie](#), kterou zformovaly povstavší angl. lidové masy v 18. st. Vychází z pojetí soc. antropologie *É. Durkheima* a *B. Malinowského* a souvisí s konceptem „sociální vkořeněnosti“ ekon. jednání v tradičních ekonomikách v pojetí *K. Polányiho* (viz [ekonomická sociologie](#)). Zatímco původně byly proti sobě – hist. i systémově – stavěny „tržní“ a „morální“ ekonomie, v současných analýzách se prokazuje nutná „vkořeněnost“ i tržní ekonomiky, ovšem s přesunem morálních kritérií a pravidel reciprocity z trhu zboží na [trh práce](#). Oproti *Marxově* tezi o komodifikaci pracovní síly v kapitalismu je její zhodnocování ve státě blahobytu postupně morálně svazováno.

Meehan a Wasko:

Text je reakcí na kritiky studií ve tradici pol. ek. médií

Staví do protikladu tradici pol. ek. médií a její kritický přístup, především kritiku kapitalismu a novější studie z oblasti media industry studies, media economics, screen industry studies, production studies, or creative industry studies, které opomíjí kontext kapitalismu a jsou spíš oslavného charakteru.

Fuchs, C. a V. Mosco:

Krise kapitalismu a obnovený zájem o dílo Karla Marxe

4 role médií v kapitalistické ekonomii:

- Média ve formě komodity
- Média ve formě ideologie
- Percepce médií
- Alternativní média

Theocarakis:

Pojednává o práci jako základu hodnoty

Marxova pracovní teorie hodnoty je hodně známá a debatovaná,
Theocarakis ale také pojednává o dalších tradicích, např. v díle Adama
Smithe a Davida Ricarda

Zakladatelé – úkol v menších skupinách

- Adam Smith
- David Ricardo
- John Stuart Mill
- Thomas Malthus
- Karl Marx

Procesy, které nás budou zajímat

- Komodifikace (zhodnocování)
- Zprostornění (spatialization)
- Koncentrace
- Strukturace

Komodifikace (zhodnocování)

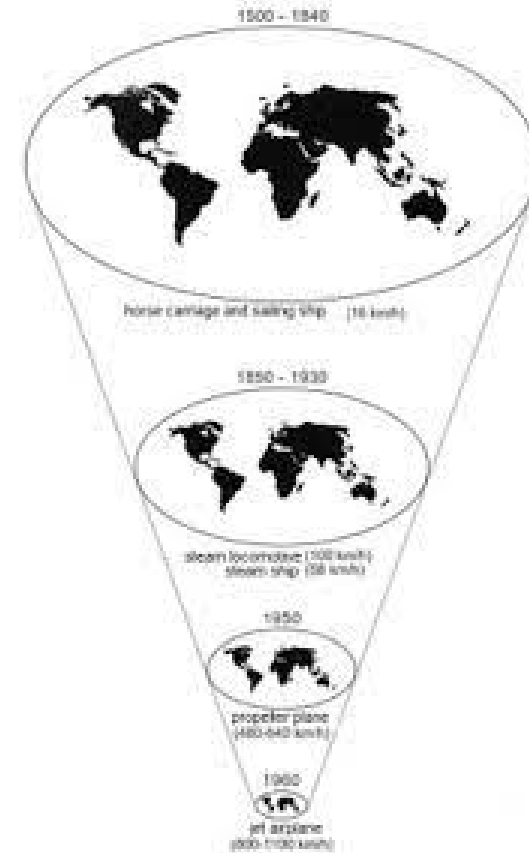
- Proces, v němž se určité soc. statky, jako láska, právo, boží milost atd., stávají zbožím. Z lásky se stává prostituce, z práva korupce, z odpouštění hříchů prodávání odpustků.
- Zdroj: Sociologická encyklopedie

Zprostornění (spatialization)

Zprostornění – proces ve kterém překonáváme limity geografického prostoru, mediální a komunikační technologie tady sehrávají roli.

Giddens time-space distanciation: the stretching of social relations and systems across time and space, resulting from advances in human techniques of transport and communications and hence social control

Harvey time-space compression

Koncentrace

Proč se máme zabývat tím kdo vlastní média a kolik jich vlastní?

Mediální magnáti Forbes 2016

- Michael Bloomberg - [Bloomberg](#) LP and Bloomberg Media
- Rupert Murdoch - [News Corp](#)
- Donald and Samuel "Si" Newhouse - [Advance Publications](#)
- [Cox Family](#) - Atlanta Journal-Constitution
- Jeff Bezos - The Washington Post
- [John Henry](#) - The Boston Globe
- Zdroj: <https://www.forbes.com/sites/katevinton/2016/06/01/these-15-billionaires-own-americas-news-media-companies/?sh=5a628268660a>

Globální mediální „velmoci“

- <https://www.forbes.com/sites/abigailfreeman/2022/05/12/the-worlds-largest-media-companies-2022-netflix-falls-in-the-ranks-after-subscriber-loss-disney-climbs-to-no-2/?sh=1f821f2f7442>

A co technologie?

- Jeff Bezos, Bill Gates a kdo další?

<https://www.forbes.com/sites/rachelsandler/2022/04/05/here-are-the-richest-tech-billionaires-2022/>

Česká republika - Mediální magnáti

- Aktualizovaná mapa z roku 2019:
- <https://www.mediaguru.cz/clanky/2019/03/aktualizovana-mapa-vlastniku-ceskych-medii/>
- <https://forbes.cz/lists/media-2022/>

Úkol v menších skupinách

- Mediální magnáti a jejich impéria

Strukturace

- process of creating social relations, mainly those organized around social class, gender, and race.

Social action takes place within the constraints and the opportunities provided by the structures in which action happens.

Novější generace politických ekonomů/ekmédií

- Dallas Smythe
- Herbert Schiller
- Vincent Mosco
- Dan Schiller
- Robert McChesney
- Janet Wasko
- Graham Murdock

Medailonek představitele/ky politické ekonomie médií s důrazem na jejich přínos pro tento přístup (rozsah 700 slov bez odkazů na literaturu a další zdroje).

Doporučená četba – hlavní teze

- Wasko: The IAMCR Political Economy Section: A Retrospective.
- Článek popisuje dějiny sekce Political Economy v mezinárodní organizaci International Association for Mass Communication Research IAMCR. Jako hlavní cíle sekce Wasko popisuje mezi jiným takto:
- The Political Economy Section examines the role of power in the production, distribution and exchange of mediated communication. Drawing from the rich history of political economic theory, section members study social relations in their totality, consider how they have developed historically, evaluate them according to standards of social justice, and intervene to bring about a more just and democratic world.
- The research interests of section members include the development of a richer theoretical foundation in communication research by incorporating an understanding of how structures of power operate, particularly in the process of transforming messages into commodities.
- Other research interests involve the battles for control over communication resources.
- Political economy has an historic commitment to praxis or the unity of research and social intervention. As a result, it has attracted members with a wide range of commitments to social change. Over the years this has included involvement in the movements to bring about a New World Information and Communication Order, now focused on the McBride Roundtable process. In addition, the section has attracted members with commitments to the rights of workers in the communication industries and to the rights of citizens to access the means of communication.